

ยุทธศาสตร์ของไทย กับการลงทุนในต่างประเทศ

*ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ลธิชัย ตันศรีสกุล

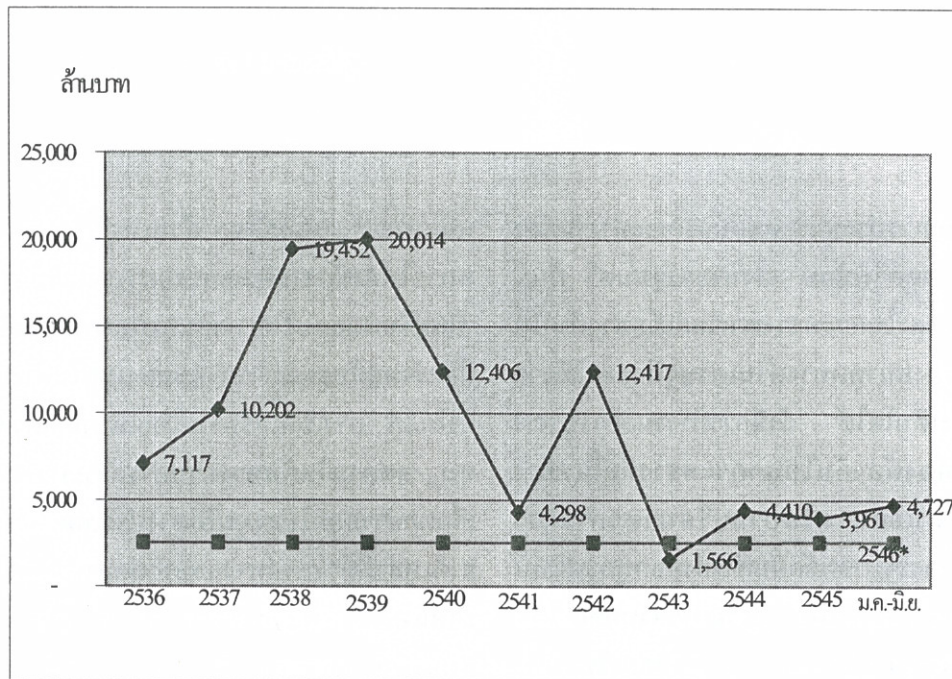
จากการประชุมระดมสมองคณะทำงานของ นายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์ รองนายกรัฐมนตรี กับผู้บริหารระดับสูงในกระทรวงพาณิชย์เมื่อช่วงต้นปีที่ผ่านมา มองอนาคตทางด้านเศรษฐกิจของไทยว่า เศรษฐกิจจะเติบโตได้ ถ้ามีการทำงานอย่างบูรณาการสอดคล้องต้องกันในทุกกระทรวงที่เกี่ยวข้อง พร้อมกับเสนอแนะนโยบายหรือมาตรการการดำเนินงานของรัฐบาลผลักดันการส่งออกทุกรูปแบบ และกระตุ้นเศรษฐกิจเพื่อส่งเสริมการลงทุนของไทยในต่างประเทศลักษณะบริษัทข้ามชาติของไทยมีทั้งประสบความสำเร็จและล้มลุกคลุกคลาน เช่น บริษัท เครือเจริญโภคภัณฑ์ที่ออกไปลงทุนเกือบทุกประเทศทั่วโลก หรือบริษัทเหมืองบ้านปูออกไปขุดแร่แล้วส่งกลับมาเป็นวัตถุดิบในประเทศไทย จัดอยู่ในกลุ่มนักลงทุนที่ประสบความสำเร็จ แล้วบริษัทบางแห่งที่ยังลองผิดลองถูก อาจเป็นไปได้ว่าอุปสรรคที่สำคัญของบริษัทเหล่านี้ ได้แก่ การขาดแรงสนับสนุนจากภาครัฐบาล ขาดคน ขาดงบประมาณ ขาดความคล่องตัวการติดตามการเคลื่อนไหวของประเทศที่รับการลงทุน ด้านกฎระเบียบ

หลักเกณฑ์แบบธุรกิจ ด้วยเหตุนี้รัฐบาลจึงมอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนเป็นผู้รับผิดชอบในการเสนอมาตรการและกิจกรรมที่จะร่วมสนับสนุนการลงทุนของไทยในต่างประเทศ ซึ่งได้แก่ การเปิดเสรีทำให้ไทยเพิ่มศักยภาพการลงทุน ลดการกีดกันทางการค้าระหว่างประเทศ เอื้อต่อการออกไปลงทุนในต่างประเทศ บริษัทข้ามชาติเหล่านี้ต่างหาช่องทางทางการเข้าสู่ตลาดที่ดีกว่า การขาดแคลนทรัพยากรธรรมชาติทำให้ไทยต้องวางแผนเพื่อจะสามารถเข้าไปถึงแหล่งทรัพยากรได้ดีขึ้น การลดต้นทุนการผลิตโดยการออกไปลงทุนในประเทศที่มีต้นทุนการผลิตที่ต่ำกว่าประเทศเรา เปิดโอกาสให้เพิ่มอำนาจของการต่อรองในระดับประเทศ การปูทางให้มีการเปิดเสรีด้านการค้าและการลงทุน เพื่อเป็นการขยายขนาดของธุรกิจให้ใหญ่ และมีเครือข่ายกว้างขวางขึ้น จากสถิติของธนาคารแห่งประเทศไทยในปี 2521 การลงทุนของไทยในต่างประเทศมีมูลค่าถึง 124 ล้านบาท เป็นการลงทุนในสถาบันการเงินและการค้า

*อาจารย์ประจำภาควิชาธุรกิจระหว่างประเทศ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ : D.P.A.
(Public Administration) Centro Escolar University, Philippines.

การลงทุนของรัฐบาลไทยในสมัยของพลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ มีนโยบายเปลี่ยนสนามรบเป็นสนามการค้า ช่วยกระตุ้นให้คนไทยสนใจที่จะลงทุนในต่างประเทศไปสู่ประเทศเพื่อนบ้านเพิ่มมากขึ้น

ภาพการณ์ลงทุนของไทยในต่างประเทศ



ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

กราฟแสดงให้เห็นว่าการลงทุนของไทยเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2536 โดยเฉพาะระหว่างปี 2538-2539 มีมูลค่าการลงทุนไทยในต่างประเทศสูงถึงปีละ 20,000 ล้านบาท แต่ปี

2540 มีการชะลอการลงทุนเพราะเกิดวิกฤติทางเศรษฐกิจ จากไม่สามารถขอกู้เงินจากธนาคารเพื่อขยายการลงทุนในต่างประเทศได้

เงินลงทุนในทุนเรือนหุ้นในต่างประเทศสุทธิจำแนกตามประเภทธุรกิจ

หน่วย : ล้านบาท

	2536	2537	2538	2539	2540	2541	2542	2543	2544	2545 **	2546 ม.ค.-มิ.ย.	รวม
อุตสาหกรรม	2,578	2,850	5,373	7,698	6,235	2,280	2,104	1,363	717	1,522	1,985	34,705
อาหารและน้ำตาล	576	215	743	693	1,432	289	244	340	406	530	220	5,688
สิ่งทอ	53	139	306	262	50	43	1	102	22	9	42	1,029
โลหะและอโลหะ	949	543	1,289	1,336	258	826	611	8	0	19	16	5,855
เครื่องใช้และอุปกรณ์ไฟฟ้า	415	1,304	1,533	3,619	222	383	285	465	81	446	642	9,395
เครื่องจักรและอุปกรณ์ขนส่ง	385	170	70	436	311	9	92	159	97	11	187	1,927
เคมีภัณฑ์	93	74	365	346	2,619	179	539	-60	88	-2	234	4,475
ผลิตภัณฑ์น้ำมัน	0	18	45	40	4	0	0	0	0	2	0	109
อุปกรณ์ก่อสร้าง	5	57	33	986	1,151	78	65	51	75	2	134	2,487
อื่นๆ	102	330	989	-20	188	473	267	298	98	505	510	3,740
สถาบันการเงิน	388	1,177	1,725	692	48	-65	-6	937	305	368	952	6,521
การค้า	79	991	515	661	1,439	761	861	1,274	38	1,411	648	8,708
การก่อสร้าง	483	390	356	-4	-1,150	-5	-9	147	21	86	42	357
เหมืองแร่และขอยหิน	21	141	126	164	20	-66	3	68	60	23	5	565
เกษตร	18	467	145	71	-26	122	167	192	326	38	141	1,661
บริการ	1,435	1,972	4,416	5,906	3,738	242	641	-4,203	1,173	161	52	15,533
การลงทุนและบริษัทโฮลดิ้ง	1,353	788	3,178	3,818	1,708	1,553	8,572	728	1,698	455	72	23,918
อสังหาริมทรัพย์	770	1,371	3,567	1,008	383	-463	-6	79	31	-145	-271	6,324
อื่นๆ	-8	60	21	0	11	-61	90	981	41	42	212	1,389
รวม	7,117	10,202	19,452	20,014	12,406	4,298	12,417	1,566	4,410	3,961	3,838	99,681

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

จากกราฟแสดงให้เห็นว่าคนไทยสนใจออกไปลงทุนในภาคอุตสาหกรรม มากที่สุดได้แก่ การผลิตอาหารและน้ำตาล สิ่งทอ โลหะและอโลหะ เครื่องใช้และอุปกรณ์ไฟฟ้า เครื่องจักรและอุปกรณ์ขนส่ง เคมีภัณฑ์ ผลิตภัณฑ์น้ำมัน อุปกรณ์ก่อสร้าง และอื่นๆ โดยในกลุ่มนี้เป็นการลงทุนผลิตในสาขาเครื่องใช้และอุปกรณ์ไฟฟ้ามากที่สุด คิดเป็นมูลค่า 9,395 ล้านบาท รองลงมาคือ สาขาโลหะและอโลหะเป็นมูลค่า 5,855 ล้านบาท อาหารและน้ำตาล 5,688 ล้านบาท และเคมีภัณฑ์ มูลค่า 4,475 ล้านบาท ตามลำดับ นอกจากนี้ คนไทยลงทุนในบริษัทโฮลดิ้งสาขาบริการ การค้า สถาบันการเงิน และอสังหาริมทรัพย์

ไทยเป็นอันดับหนึ่งในการลงทุนกับกลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน จากสถิติของธนาคารแห่งประเทศไทย ประเทศไทยออกไปลงทุนมากที่สุด ได้แก่ ประเทศกลุ่มอาเซียน รองลงมาคือสหรัฐอเมริกา ฮองกง จีน และ สหภาพยุโรป ตามลำดับ หากเจาะลึกในเรื่องการลงทุนในต่างประเทศอันดับหนึ่ง ได้แก่ ประเทศลาว รองลงมา คือ กัมพูชา อยู่ในอันดับ 8 (ปี 2546) และเวียดนาม ในอันดับที่ 11 ของการลงทุนจากต่างประเทศ ทั้งสิ้น ประเภทกิจการที่ไทยสนใจออกไปลงทุนในประเทศต่างๆ เหล่านี้ คือ

พม่า ประมง ไม้ อัญมณี และเครื่องประดับ อาหารและเครื่องดื่ม การค้า ธนาคาร ขนส่ง โรงแรมและการท่องเที่ยว การแปรรูปการเกษตร พลังงาน

ลาว อุตสาหกรรมไม้ เหมืองแร่ เครื่องดื่ม เสื้อผ้าสำเร็จรูป ก่อสร้าง โรงแรมและการท่องเที่ยว ร้านอาหารไทย ขนส่ง ธนาคาร การเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตร

เวียดนาม ประมง และปศุสัตว์ อัญมณี ยานพาหนะ ธนาคาร อุตสาหกรรมเบา โรงแรมและการท่องเที่ยว การเกษตร นิคมอุตสาหกรรม

กัมพูชา สายการบิน ธนาคาร ประมง ไม้ อัญมณีและเครื่องประดับ อาหารและเครื่องดื่ม โรงแรมและการท่องเที่ยว ก่อสร้างและวัสดุก่อสร้าง การค้า ขนส่ง การเกษตร

เป็นที่น่าสังเกตจากข้อมูลที่ได้จากจีนว่ามีการลงทุนไทยในจีนจนถึงปี 2545 แล้วถึง 3,181 โครงการ คิดเป็นมูลค่า 5,710 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ที่สามารถหาหลักฐานและแหล่งที่ตั้งของโรงงานไทยแล้วมีปรากฏอยู่ไม่มาก อาจเป็นไปได้ว่าการลงทุนของไทยในจีนส่วนใหญ่ไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร

ปัญหาจากการลงทุนของไทยในต่างประเทศ โดยเฉพาะการลงทุนในประเทศเพื่อนบ้านและจีนคือ เตรียมใจจะรับความเสี่ยงความแน่ใจในการสร้างความสัมพันธ์กับหน่วยงานรัฐบาลประเทศนั้นๆ เช่น คุณวิชาดี เมษตระการ กรรมการผู้จัดการบริษัท Myanmar One Co., Ltd. ในสหภาพพม่าทำธุรกิจมีโรงงาน ผลิตภัณฑ์ ปัญหาที่เกิดขึ้นคือไม่สามารถหาแหล่งเงินกู้มาขยายโรงงานได้ เนื่องจากมีเงื่อนไขว่าต้องใช้หลักทรัพย์ในไทยค้ำประกัน

หลักทรัพย์ของคุณวิชาดีในไทยติดปัญหาหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPL) แหล่งเงินกู้ในพม่าก็ทำได้ลำบาก การขาดแคลนคน การจ่ายค่าสาธารณูปโภคเป็นเงินเหรียญสหรัฐฯ และแพงกว่าราคาที่รัฐเรียกเก็บจากบริษัทอื่นๆ ปัญหาเรื่องถนน การขนส่งและกระจายสินค้า การขาดแคลนน้ำ และโทรศัพท์ที่ไม่เพียงพอกับความต้องการของประชาชน เอกชนต้องหาซื้อกันเอง โทรศัพท์มือถือราคาแพงถึง 3 แสนบาท เพราะมีน้อยแต่ค่าบริการรายเดือนถูก ปัญหาโอนเงินออกนอกประเทศ เนื่องจากพม่า ขาดแคลนเงินตราต่างประเทศ และการจะโอนเงินไปต่างประเทศต้องได้รับอนุญาตจากรัฐบาลพม่าก่อนระบบราชการล่าช้า พม่าเก็บภาษีส่งออกร้อยละ 10 (ร้อยละ 8 รวมภาษีการค้าอีกร้อยละ 2) บริษัทจึงต้องทำ under value จะได้ไม่เสียภาษีส่งออกสูง ระบบบัญชีของพม่า คุณวิชาดีกล่าวว่า เป็นระบบที่ยุงยากที่สุดในโลก เนื่องจากมีอัตราการแลกเปลี่ยนถึง 3 ระบบ ยุงยากในการทำบัญชีและเสี่ยงต่อการขาดทุนรวม

ปัญหาและอุปสรรคการลงทุนของไทยในต่างประเทศมีดังนี้

1. การขาดความรู้ความเข้าใจในกฎระเบียบและนโยบายของประเทศที่เข้าไปลงทุนสืบเนื่องมาจาก กฎ ระเบียบที่มีการเปลี่ยนแปลงบ่อยครั้งและไม่มีการแปลเป็นภาษาอังกฤษ เพื่อให้สื่อให้ถึงมือผู้ลงทุน หรือถ้ามีการแปลก็แปลผิดพลาดหรือรัฐบาลกลางทำการเปลี่ยนแปลงกฎระเบียบไปแล้วแต่รัฐบาลท้องถิ่นยังไม่ได้ รับข้อมูล จากกฎระเบียบและนโยบายที่แตกต่างจากประเทศไทย จึงทำให้นักลงทุนชาวไทยที่ไม่คุ้นเคยต้องทำความเข้าใจ

เข้าใจมากขึ้น และบางครั้งอาจทำให้ผู้ลงทุนเสียรู้ผู้ร่วมลงทุนท้องถิ่น

2. การขาดอำนาจต่อรอง การลงทุนของไทยส่วนใหญ่จะเป็นการออกไปลงทุนแบบต่างคนต่างไป ไม่มี การวางแผนจัดทำยุทธศาสตร์ ขาดการประสานงานกับภาครัฐบาลตั้งแต่ต้น ไม่มีการรวมตัวอย่างเหนียวแน่นทำให้ไทยขาดอำนาจต่อรองและเสียเปรียบในการเจรจาเพื่อขอแก้ไขปัญหาลงทุนอย่างในขณะเดียวกันที่หน่วยงานภาครัฐในประเทศนั้นก็ไม่สามารถประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐของไทยที่เกี่ยวข้องเพื่อหาข้อมูลหรือการสนับสนุนอย่างเต็มที่ เช่นนี้ทำให้คนในต่างประเทศเสียเปรียบในการสร้างอำนาจต่อรองบ่อยครั้ง

3. การขาดความจริงจัง ปัญหาที่เกิดขึ้นมักจะมาจากภาคเอกชนไม่คิดถึงผลกำไรระยะยาว หวังเพียงการ ตีหัวเข้าบ้านกอบโกยกำไรแล้วย้ายหนี เมื่อได้ยื่นโครงการเข้าไปเมื่อได้รับอนุมัติแล้วกลับเลิกล้มโครงการ ไม่มีการสานต่อ เช่น บางโครงการที่เกิดขึ้นในประเทศลาว ทำให้รัฐบาลเจ้าของประเทศที่รับการลงทุนเกิดความไม่ไว้วางใจผู้ขอโครงการ และอาจเป็นการนำไปสู่ปัญหาการสร้างความสัมพันธ์ในระดับประเทศในอนาคต

4. การขาดผู้ร่วมทุนที่ดี เป็นปัญหาจากฝ่ายผู้ร่วมทุนต่างชาติที่มาจากความไม่จริงใจต่อกัน บางโครงการได้รับอนุญาตให้มีผู้ร่วมทุนเป็นคนท้องถิ่นที่จะเป็นแกนกลางประสานงานกับหน่วยงานในท้องถิ่นสะดวกขึ้นในการทำงานกับคนงาน

5. การขาดการสนับสนุนจากภาครัฐบาล เป็นเรื่องของการส่งเสริมการลงทุนของไทยในต่างประเทศ อย่างเป็นระบบ การช่วยเหลือในการเจรจาต่อรองกับรัฐบาลท้องถิ่นกรณีที่เป็นการลงทุนขนาดใหญ่หรือขาดการสนับสนุนจากภาครัฐในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการลงทุนในต่างประเทศ

ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการลงทุนในต่างประเทศ

6. การขาดเครื่องมือในการอำนวยความสะดวกจากการลงทุนไทยในต่างประเทศ เช่น ประเทศพม่า ยัง ไม่มีการเจรจาทำความตกลงยกเว้นการเก็บภาษีซ้อนกับไทย

เมื่อวันที่ 6 ธันวาคม 2534 มีการแต่งตั้งคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนคนไทยในต่างประเทศ มี เลขานุการคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนเป็นประธานอนุกรรมการร่วมด้วยผู้แทนจากทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนหนึ่ง คณะอนุกรรมการมีอำนาจหน้าที่ในการเสนอแนะมาตรการในการส่งเสริมการลงทุนของคนไทยในต่างประเทศต่อคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนเสนอแนะแนวทางแก้ไข ปัญหาและอุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับการลงทุนในต่างประเทศของนักลงทุนไทย และศึกษาสู่ทางการลงทุนของคนไทยในต่างประเทศ นับว่าเป็นการดำเนินการส่งเสริมการลงทุนไทยในต่างประเทศอย่างบูรณาการเป็นครั้งแรก

ต่อมาปี 2539 มีการแต่งตั้งคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนของคนไทยในต่างประเทศ มี นายกรัฐมนตรี เป็นประธาน คณะกรรมการมีหน้าที่เสนอแนะนโยบายและกลยุทธ์สนับสนุนการลงทุนไทยในต่างประเทศ กำหนดมาตรการช่วยเหลือและสนับสนุนการลงทุนไทยในต่างประเทศ การกำหนดประเภท ขนาดและ ประเภทของโครงการลงทุนไทย ซึ่งนายกรัฐมนตรีจะเป็นผู้พิจารณาอนุมัติการให้ความช่วยเหลือพร้อมจัดตั้งหน่วยงานส่งเสริมการลงทุนไทยในต่างประเทศในปี 2539 เพื่อเสริมกำลังคนและงบประมาณ รองรับการทำงานให้สำนักงานส่งเสริมการลงทุน มีการจัดประชุม 2 ครั้ง เมื่อ

25 กรกฎาคม 2539 และ 25 มีนาคม 2540 เมื่อเกิดวิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจในประเทศไทยซึ่งลุกลามไปทั่วโลก แต่การดำเนินงานก็ยังคงมีต่อไป โดยมี สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน เป็นแกนหลักในการทำกิจกรรมประเภทต่างๆ รวมถึงการจัดนำคณะนักธุรกิจไทยไปศึกษาลู่ทางการลงทุน การเผยแพร่ข้อมูลด้านการลงทุนในประเทศเพื่อนบ้านเป็นครั้งแรกของประเทศไทยที่กระตุ้นให้ในเวลาต่อมา มีภาครัฐและเอกชนหลายแห่งเริ่มให้ความสนใจและศึกษา ข้อมูลจริงจัง การจัดฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานส่งเสริมการลงทุนในประเทศเพื่อนบ้าน การจัดทำ ความตกลงร่วมมือด้านการลงทุนกับประเทศเพื่อนบ้านในเวียดนาม และลาว จากสถานะการณ์วิกฤติ ทางเศรษฐกิจในปี 2540 ทำให้บริษัทไทยหลายแห่งประสบปัญหาหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPL) หลายบริษัท ต้องปิดกิจการในต่างประเทศหรือต้องชะลอการลงทุนไว้ เช่น ในพม่าและจีน ในขณะเดียวกันที่ภาครัฐบาล มีความจำเป็นต้องจัดการฟื้นฟูสภาพของธุรกิจในประเทศไทยเป็นหลัก มีผลทำให้กิจกรรมการส่งเสริมการลงทุนของไทยในต่างประเทศต้องหยุดชะงักไป ขณะนี้สภาวะต่างๆ เข้าสู่สภาวะปกติ การเจริญเติบโตทาง เศรษฐกิจได้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง รัฐบาลไทยมองเห็นความจำเป็นในการเริ่มจัดการกิจกรรมและดำเนินการ อย่างเป็นบูรณาการอีกครั้ง

◆ อุตสาหกรรมที่เสริมความเป็นศูนย์กลางในภูมิภาคของไทยและประโยชน์ในการพัฒนาประเทศไทย ได้แก่ อุตสาหกรรมปิโตรเคมี ปิโตรเลียม แก๊สธรรมชาติ พลังงาน ชิ้นส่วนยานยนต์ การเกษตรและ การแปรรูปผลิตผลทางการเกษตร ชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์และอุตสาหกรรมเบา

◆ อุตสาหกรรมที่มีข้อจำกัดในไทย ได้แก่ อุตสาหกรรมสิ่งทอ เสื้อผ้าสำเร็จรูป ประมง ปศุสัตว์ อัญมณีและเครื่องประดับ

◆ อุตสาหกรรม/กิจการที่ไทยมีศักยภาพ และเพื่อหาตลาดใหม่ ได้แก่ อุตสาหกรรมก่อสร้าง สื่อสาร นิคมอุตสาหกรรม อาหารสัตว์ น้ำตาล พลาสติก เครื่องหนัง การท่องเที่ยวและการบริการที่เกี่ยวข้อง เช่น ร้านอาหารไทย โรงแรม ธุรกิจสุขภาพและความงาม กิจการค้าปลีก เช่น Thailand Plaza, Thailand Market Place และศูนย์กระจายสินค้า (Thailand Distribution Center) เนื่องจากความเหมาะสมในการ กำหนดยุทธศาสตร์จำเป็นจะต้องสอดคล้องกับความต้องการของประเทศ เพื่อเสริมสร้างศักยภาพในการ แข่งขันของประเทศ และเพื่อสอดคล้องกับการดำเนินการของรัฐบาลในการเปิดเขตการค้าเสรีกับประเทศ คู่ค้าที่สำคัญต่างๆ ความตกลงการค้าเสรีไทย-สหรัฐ โอกาสเพื่อความอยู่รอดและเพิ่มการแข่งขันในเบื้องต้น จึงกำหนดเป้าหมายไว้ 2 ระยะ (พรณี เชิงสุทธา, 2547 : 52) คือ

ในการประชุมคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนเมื่อ 26 มกราคม 2547 สำนักงานส่งเสริมการลงทุน ได้รับมอบหมายให้ดำเนินการส่งเสริมการลงทุนไทยในต่างประเทศ และได้เสนอกยุทธ์และมาตรการ หลายอย่าง โดยกำหนดอุตสาหกรรมเป้าหมายที่จะให้มีการส่งเสริมการลงทุนไว้เป็น 3 ประเภท ตามศักยภาพและความจำเป็นของประเทศ ดังนี้ :-

ระยะที่ 1 ประเทศที่ไทยให้ความสำคัญเป็นอันดับแรก คือ ประเทศลาว สหภาพพม่า เวียดนาม กัมพูชา จีน และอินเดีย จะสนับสนุนกิจกรรม

ของกรมส่งเสริมการส่งออกในการลงทุนของธุรกิจบริการต่างๆ ที่ไทยมีศักยภาพในการลงทุนในต่างประเทศ เช่น ลงทุนร้านอาหารไทย ธุรกิจสุขภาพและความงาม เดย์สปา (Day Spa) สปาเสริมความงาม และเมดดิคอล สปา สปาที่รวมการรักษาทางการแพทย์ผสมผสานวิถีตามธรรมชาติ (Freeya M., 2547 : p. 15) กิจการค้าปลีก และศูนย์กระจายสินค้าในประเทศอื่นๆ ได้แก่ สหรัฐอเมริกา สหภาพยุโรป ญี่ปุ่น และประเทศในกลุ่มอาเซียน

ระยะที่ 2 ไทยให้ความสำคัญในเรื่องของการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการลงทุนของไทยในประเทศต่างๆ ที่ไทยมีความร่วมมือพหุภาคีในกรอบต่างๆ ที่ไทยมีความร่วมมือพหุภาคีในกรอบต่างๆ ที่มีความสนใจ เช่น ประเทศบังคลาเทศ ศรีลังกา ปากีสถาน อเมริกาใต้ ยุโรปตะวันออก อเมริกาใต้ รัสเซีย และประเทศในกลุ่ม CIS

กลยุทธ์การดำเนินงานภาครัฐทั้งระบบ จะดำเนินการควบคู่ไปกับด้านการเมือง โดยการสร้างความสัมพันธ์เชิงลึก ทั้งระดับผู้บริหารของประเทศและเจ้าหน้าที่ในกลุ่มประเทศที่เป้าหมาย

กลยุทธ์ด้านการค้าและการลงทุน เพื่อเสริมสร้างศักยภาพการแข่งขันของสินค้าไทยในตลาดโลก เพิ่มปริมาณการส่งออก

กลยุทธ์ด้านการศึกษา ให้ความรู้แก่นักลงทุนที่มีความประสงค์จะออกไปดำเนินธุรกิจในต่างประเทศให้รู้ถึงข้อมูลพื้นฐานจัดฝึกอบรมด้านภาษาท้องถิ่นของประเทศนั้นๆ เพื่อให้ได้รู้ถึง

ประเทศคู่ค้าที่สำคัญต่างๆ เช่น ไทยกับจีน ไทยกับสหรัฐ ดังที่นายกรัฐมนตรีของไทย (พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร) กล่าวในปาฐกถาพิเศษ “จีน-โลกอนาคต” ครั้งที่ 5 วันที่ 22 ธันวาคม 2546 ที่ธนาคารกรุงเทพ ว่า ประเทศไทยเป็นประเทศแรก

ในโลกที่สามารถเปิดการเจรจาทำความตกลงการค้าเสรีกับประเทศ ที่มีประชากรมากเป็นอันดับ 1 และ 2 ของโลก (จีน, อินเดีย) และเจรจากับประเทศที่มีเศรษฐกิจดีเป็นอันดับ 1 และ 2 ของโลก (สหรัฐอเมริกา, ญี่ปุ่น) (พรณี เชิงสุทธา, 2547 : 52)

ความรู้อันเกี่ยวกับขนบธรรมเนียมและวัฒนธรรมของประเทศที่จะไปลงทุนให้นักลงทุนรู้จักวางแผนธุรกิจที่ดี และเข้าใจถึงพฤติกรรมของผู้บริโภคในตลาดประเทศนั้นๆ โดยการจัดฝึกอบรมอาจารย์ ร่วมกับโครงการของมหาวิทยาลัยต่างๆ ที่เป็นศูนย์ทางด้านความรู้

กลยุทธ์ด้านการคมนาคม จะดำเนินการให้สอดคล้องกับนโยบายรัฐบาลในกรอบยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจหรือ ECS (Economic Cooperation Strategies) กรอบความร่วมมือในกลุ่มอนุภูมิภาคกลุ่ม น้ำโขง (Greater Mekong Subregion) ยุทธศาสตร์สุวรรณภูมิในกลุ่มประเทศลาว กัมพูชา เวียดนาม สหภาพ พม่า และประเทศไทย เพื่อเร่งสร้างสาธารณูปโภคพื้นฐานรองรับการค้าและการลงทุนจากไทย ซึ่งจะช่วยให้ไทยและประเทศเพื่อนบ้าน สามารถค้าขายสินค้าระหว่างกันสะดวกมากขึ้น ซึ่งเดิมทีเป็นการค้าขายแดนของไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน (สิทธิชัย ตันศรีสกุล, 2546) เป็นการส่งเสริมเศรษฐกิจของประเทศ ช่วยลด ปัญหาที่เกิดขึ้นตามชายแดนไทยและประเทศเพื่อนบ้านได้อีกทางหนึ่ง

การดำเนินการส่งเสริมการลงทุนไทยในต่างประเทศเป็นการสนองความต้องการของภาคเอกชนในการออกไปสำรวจสู่ทางการลงทุนในต่างประเทศ เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาล มีการจัด

แผนกิจกรรมอันเป็นกลยุทธ์ทางการวางแผนต่างๆ มากมายในปี 2547 อันได้แก่

◆ การจัดคณะนักธุรกิจไทยศึกษาสู่ทางโอกาสการลงทุนในประเทศเพื่อนบ้าน เช่น ประเทศ เวียดนาม ลาว พม่า กัมพูชา อินเดีย และ จีน ทั้งสิ้น 10 ครั้ง ในครั้งแรกรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม และผู้บริหารระดับสูงให้เกียรติเป็นหัวหน้าคณะนำนักธุรกิจไทยจำนวนหนึ่งไปเยือนพม่า วันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2547 มีการร่วมลงนามความตกลงร่วมมือด้านการลงทุนระหว่างเลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนและผู้แทนของหน่วยงานส่งเสริมการลงทุนของพม่าด้วย และจะเดินทางไปประเทศเวียดนามในระหว่างวันที่ 3-5 มีนาคม 2547 ประเทศจีนคือเป้าหมายที่สำนักงานส่งเสริมการลงทุนจะจัดคณะไปเยือน แผนกำหนดที่จะไปจีน ได้แก่ เดินทางไปมณฑลยูนนาน เสฉวน กวางตุ้ง เซี่ยงไฮ้ ปักกิ่ง และนครฉงชิ่ง ในตลอดปี 2547 มีอุตสาหกรรมการเกษตร การบริการ การผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ ชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ และพลังงานเฉพาะมณฑลที่มีศักยภาพ

สำหรับประเทศเวียดนาม พม่า กัมพูชา และลาว ไทยจะเลือกเมืองที่มีศักยภาพเป็นลำดับต้น ในอุตสาหกรรมที่ไทยการเกษตร การก่อสร้าง สาธารณูปโภค กิจกรรมท่องเที่ยว การผลิต สินค้าอุปโภคบริโภค การผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ โรงพยาบาล และการผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูป โดยภาครัฐได้ดำเนินต่างๆ ดังนี้

◆ การเชิญผู้บริหารระดับสูงของประเทศในกลุ่ม ECS ของประเทศเวียดนามและอินเดีย มา

บรรยายในไทยให้ความรู้เกี่ยวกับโอกาสการลงทุนแก่นักลงทุนไทย 2 ครั้ง

◆ การจัดทำความตกลงร่วมมือด้านการลงทุนกับประเทศพม่า ปากีสถาน และศรีลังกา

◆ การติดตามรวบรวมข้อมูลเชิงลึก (Intellegence) และจัดทำคู่มือการลงทุนของประเทศเป้าหมายเพื่อเผยแพร่และให้คำแนะนำแก่นักลงทุนที่ประสงค์จะออกไปลงทุนในต่างประเทศ

◆ จัดตั้งหน่วยงานสนับสนุนการลงทุนไทยในต่างประเทศ มี Asian Desk, Chinese Desk ที่ปรึกษาด้านกฎหมายจัดตั้งอยู่ในสำนักงานส่งเสริมการลงทุนเพื่อช่วยเหลือการดำเนินธุรกิจของนักลงทุนไทยในต่างประเทศ

◆ การจัดประชุมภาครัฐและภาคเอกชนไทย อย่างสม่ำเสมอ เพื่อรวบรวมปัญหาที่เกิดขึ้นและ เสนอเรื่องให้แก่ประเทศเป้าหมายพิจารณาแก้ไข

◆ การจัดทำความตกลงส่งเสริมและคุ้มครองการลงทุนกับประเทศพม่า หรือการเจรจาให้ประเทศ กัมพูชาจัดทำอนุสัญญาเว้นการเก็บภาษีซ้อนกับประเทศไทย การดำเนินการให้ดำเนินการตามขั้นตอนทำให้ ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้า (Exim Bank) สามารถค้าประกันความเสี่ยงด้านการลงทุนได้ อันเป็น ประโยชน์แก่นักลงทุนไทยที่ออกไปลงทุนในประเทศที่มีความเสี่ยง เช่น ไม่มีเสถียรภาพทางการเมือง การให้เงินกู้ดอกเบี้ยต่ำแก่ธุรกิจที่ไปลงทุนในต่างประเทศให้หลากหลายครอบคลุมกิจการต่างๆ มากขึ้น โดยจะ พิจารณาจากโครงการขนาดใหญ่ มีความเสี่ยงสูง ต้องการใช้เงินทุนจำนวนมากหรือพิจารณาการเข้าไปร่วมทุน หรือสนับสนุนภาคเอกชนที่สามารถระดมเงินกู้จากต่างประเทศเพื่อออกไปลงทุนในต่างประเทศด้วย

มาตรการดังกล่าวอาจทำควบคู่ไปกับการพิจารณาให้สิทธิพิเศษแก่นักลงทุนไทยที่จะออกไปทำธุรกิจในต่างประเทศ ซึ่งในขั้นตอนสำนักงานส่งเสริมการลงทุนได้เสนอให้มีการทักลดหย่อนด้านภาษีแก่ธุรกิจที่ออกไป ลงทุนในต่างประเทศ ขณะนี้ยังไม่มีการจัด

ทำอนุสัญญาภาษีซ้อนระหว่างกัน แต่อยู่ในระหว่างการพิจารณา ของกระทรวงการคลังที่สามารถนารายจ่ายที่ใช้ในการลงทุนในต่างประเทศเบื้องต้นมาหักลดหย่อนภาษีในไทยได้

แผนกิจกรรมการนำคณะนักธุรกิจไทยไปศึกษาลู่ทาง
การลงทุนในต่างประเทศในปี 2547

เดือน	ประเทศ/เมือง	อุตสาหกรรม/เป้าหมาย
กุมภาพันธ์	พม่า/ย่างกุ้ง	สาธารณูปโภค ท่องเที่ยว สินค้าอุปโภคบริโภค ชิ้นส่วนยานยนต์ ก่อสร้าง แปรูปเกษตร
	จีน/มณฑลเสฉวน เมืองเฉิงตู/นครฉงชิ่ง	อุตสาหกรรมเกษตร ยานยนต์ อิเล็กทรอนิกส์ พลังงาน บริการ
มีนาคม	เวียดนาม/โฮจิมินห์ ฮานอย ดานัง	อุตสาหกรรมเกษตร อิเล็กทรอนิกส์ บริการ ยานยนต์
	จีน/มณฑลกุ้ยโจว กวางโจว ซานโจว เลียนเจิน ซ่งกง	
เมษายน	จีน/ปักกิ่ง เทียนจิน	อุตสาหกรรมเกษตร อิเล็กทรอนิกส์ บริการ
มิถุนายน	อินเดีย/Delhi, Chennai, Mumbai, Bangalor	อุตสาหกรรมยานยนต์ ICT บริการ แฟชั่น เครื่องประดับ อาหาร
	จีน/นครเซี่ยงไฮ้ เจียงซู นานกิง	อุตสาหกรรมเกษตร อิเล็กทรอนิกส์ บริการ ยานยนต์
กรกฎาคม	สหภาพพม่า/ย่างกุ้ง มันทาเลย์	สาธารณูปโภค ท่องเที่ยว สินค้าอุปโภคบริโภค ชิ้นส่วนยานยนต์ ก่อสร้าง แปรูปเกษตร โรงพยาบาล เครื่องนุ่งห่ม
	จีน/มณฑลยูนนาน นครคุนหมิง หูยี้	อุตสาหกรรมเกษตร พลังงาน ปุ๋ย บริการ
กันยายน	ลาว/เวียงจันทร์ จำปาศักดิ์ สะหวันเขต	สาธารณูปโภค ท่องเที่ยว สินค้าอุปโภคบริโภค ชิ้นส่วนยานยนต์ ก่อสร้าง แปรูปเกษตร โรงพยาบาล เครื่องนุ่งห่ม
	กัมพูชา/พนมเปญ เสียมราฐ เกาะกง	

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

การดำเนินมาตรการเพิ่มประสิทธิภาพการลงทุนไทย มาตรการต่างๆ ของภาครัฐที่จัดทำเป็นแผนไว้ ช่วยในการส่งเสริมการลงทุนของไทยในต่างประเทศให้ได้รับความสะดวกมากขึ้นรวมทั้งความช่วยเหลือจากประเทศเป้าหมายที่จะเร่งสร้างสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานในการรองรับการค้าและ

การลงทุนที่จะเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในอนาคต การขยายการส่งออกจากไทยในส่วนของสินค้าด้านวัสดุ ก่อสร้างไปสู่ประเทศเป้าหมาย ทำให้ยกระดับฐานะความเป็นอยู่ของประชากรไทยให้มีความก้าวหน้า มีรายได้ที่ดี สร้างอำนาจการต่อรองให้แก่เกษตรกรไทยในต่างประเทศ

บรรณานุกรม

พรณี เชิงสุทธา. (มกราคม, 2547). ความตกลงการค้าเสรีไทย-สหรัฐ : โอกาสเพื่อความอยู่รอดและเพิ่มการแข่งขัน. วารสารส่งเสริมการลงทุน, 15, 1 : หน้า 52.

----- (มกราคม, 2547). ลงทุนไทยในต่างประเทศต้องไปอย่างมียุทธศาสตร์. วารสารส่งเสริมการลงทุน, 15, 1 : หน้า 22-28.

Freeya, M. (2547). สบาโนบ้านสไตล์คุณเอง. กรุงเทพฯ : อีกหนึ่ง